

Norvegija gali didžiulis savo sūnumis:
Henriku Ibsenu, Edvardu Munchu ir geriausių trilerių rašytoju Jo Nesbø.
NEW YORK TIMES

Jo Nesbø

Šarvuota širdis

baltos lankos

J O N E S B Ø

ŠARVUOTA ŠIRDIS

Iš anglų kalbos vertė
Irma Milevičiūtė

baltos lankos

Pirma dalis

1 skyrius Prigėrusioji kraujyje

Moteris atgavo sąmonę. Sumirksėjo. Aplink tvyrojo tamsa. Ji nusižiovavo ir įkvėpė pro nosį oro. Dar kartą sumirksėjo. Pajuto skruostu riedančią ir tarp jau išriedėjusių benudžiūstančią ašarą. Gerklė – tarsi pripilta smėlio, sausut sausutėlė. Žandai išsipūtę, nes į burną kažkas įdėta. Nuo to burnoje esančio svetimkūnio, atrodo, sprogs galva. Bet kas gi tai? Kas ten yra? Vos atsipeikėjusi panoro nugrimzti atgalios į ją gobusią malonią tamsą. Skysčio, kurį sušvirkštė vyriškis, poveikis dar nevisiškai praėjo, bet ji suprato, kad skausmas tuoj sugrįš – jautė jį atslenkantį lėtu, silpnu tvinkčiojimu gyslose ir netolygiai į smegenis tekančiu krauju. Kur jis? Gal stovi už nugaros? Moteris sulaikė kvapą ir įsiklausė. Nieko neišgirdo, bet jautėsi čia ne viena. Lyg su leopardu. Buvo girdėjusi, kad leopardai prisėlina prie aukos taip tyliai, kad tamsoje gali užpulti iš visai arti. Jie geba kvėpuoti su auka vienu ritmu. Sulaikyti kvėpavimą, kai jį sulaiko auka. Jautė nuo jo kūno sklindantį karštį. Ko jis laukia? Dar kartą iškvėpė. Ir tą akimirką pajuto kvėptelėjimą prie kaklo. Atsigręžė ir kirto ranka, bet mostas tik prašvilpė ore. Susigūžė, pabandė tapti mažyte, pasislėpti. Beprasmiška.

Kiek laiko ji buvo be sąmonės?

Injekcijos poveikis baigėsi. Tas supratimas truko vos akimirką. Bet jos pakako, kad pajustų pažadą. Pažadą to, kas bus toliau.

*

Ant stalo prieš ją gulėjo biliardo kamuoliuko dydžio svetimkūnis su išbadytomis skylutėmis, figūrėlėmis ir simboliais. Iš vienos skylutės kyšojo raudona virvutė su metaliniu žiedu. Tas daikčiukas priminė, kad už septynių dienų, gruodžio 23-ąją, tėvų namuose reikės puošti Kalėdų eglutę. Spindinčiais bumbulais, elfais, širdelėmis, žvakutėmis ir Norvegijos vėliavėlėmis. Po aštuonių dienų visa šeima trauks tradicines kalėdines giesmes, ir ji matys, kaip iš džiaugsmo spindi dovanas apžiūrinėjančių sūnėnų ir dukterėčių akutės. Dabar ji viską darytų kitaip. Išnaudotų kiekvieną gyvenimo akimirką, nebėgtų nuo tikrovės, mėgautųsi laime, artuma ir meile. Vietomis, kurias tik pravažiavo, ir tomis, į kurias ketino keliauti. Vyrais, kuriuos pažįsta, ir tais, su kuriais būtų susipažinusi. Kūdikiu, kurio atsikratė būdama septyniolikos, ir vaikais, kurių dar nesusilaukė. Dienomis, kurias iššvaistė laukdama būsimų dienų.

Tada visas jos mintis nutraukė prieš akis sušmėžavęs peilis. Ir švelnus balsas, paliepęs įsidėti rutuliuką į burną. Ji taip ir padarė – o kas beliko? Širdis plazdėjo krūtinėje lyg paukštis, kai ji išsižiojo kuo plačiau ir įsikišo rutuliuką. Virvutė liko kyšoti. Metalas buvo aitrus ir sūrus – lyg ašaros. Tada vyras atlošė moteriai galvą, ir ji pajuto prie gerklės deginančią plieną. Patalpa buvo apšviesta įprastine palubėje kabančia lempa. Plynas pilkas betonas. Be lempos, patalpoje buvo ir sulankstomas plastikinis staliukas, pora kėdžių, du tušti alaus buteliai ir pora žmonių. Jis ir ji. Moteris užuodė odinės pirštinės kvapą, nes jo pirštas iš lėto patraukė jai iš burnos karančią raudoną virvutę. Ir tada ji pajuto galvą plėšiantį skausmą.

Rutuliukas išsipūtė ir pražiodino burną. Ir nors moteris bandė prasižioti dar plačiau, spaudimas iš vidaus nesumažėjo. Vyras apžiūrino savo auką susikaupęs, dėmesingai – kaip stomatologas, tikrinantis, ar gerai įdėjo dantų protezus. O tada jo veidu nuslinko pasitenkinimo šypsena.

Moteris liežuviu jautė rutuliuke išbadytas apskritas skylutes – jos spaudė gomurį, liežuvį, dantis, gomurio veleną. Pabandė kažką pasakyti. Jis kantriai klausėsi iš aukos burnos sklindančių neaiškių garsų. Kai ji nutilo, vyras palinkėjo galva ir išsitraukė švirkštą. Prožektoriaus šviesoje suspindo ant švirkšto galo pakibęs lašas. Tada ji išgirdo šnabždesį: „Neliesk virvutės.“

Ir vyras suleido jai kažko į kaklą. Po kelių sekundžių moteris prarado sąmonę.

*

Paklaikusi iš siaubo, mirksėdama tamsoje klausėsi savo šnopavimo.

Reikia ką nors daryti.

Moteris uždėjo delnus ant kėdės sėdimosios dalies – ši buvo drėgna nuo prakaito. Pabandė atsistoti. Niekas nesustabdė.

Ji slinko mažais žingsneliais į priekį, kol atsitrenkė į sieną. Apgraibomis užčiuopė lygų šaltą paviršių. Metalinės durys. Paklebeno sklendę. Durys neatsivėrė. Užrakinta. Žinoma, kad užrakinta, o ko ji tikėjosi? Išgirdo juoką – ar tai tik galvoje pasigirdęs garsas? Kur jis? Kodėl jis su ja taip žaidžia?

Daryk ką nors. Galvok. Tačiau kad pajėgtum galvoti, reikia atsikratyti to metalinio rutuliuko, kitaip skausmas išvarys iš proto. Už lūpų kamučių ji užkišo nykštį ir smilių. Apčiuopė griovelius. Piršto už jų užkišti nepavyko. Užsikosėjo ir, nebegalėdama atgauti kvapo, puolė į paniką. Suprato, kad nuo tų griovelių patino prie trachėjos esantys audiniai ir dėl to ji netrukus uždus. Spyrė į metalines duris, bandė rėkti, bet rutuliukas užslopinė garsą. Vėl nuleido rankas. Pasirėmė į sieną.

Sukluso. Ar tie atsargūs žingsniai jo? Ar jis eina per kambarį? Žaidžia su ja slėpynių? O gal tuos garsus ausyse sukelia tvinkčiojantis kraujas? Pabandė atsisipirti skausmui ir užčiaupti burną. Rutuliukas truputėlį sumažėjo, o tada vėl išsipūtė ir ją pražiodino. Ėmė atrodyti, kad rutuliukas pulsuoja, lyg būtų virtęs geležine širdimi – jos kūno dalimi.

Daryk ką nors. Galvok.

Spyruoklės. Kamuoliuko viduje yra spyruoklės.

Kai vyras patraukė virvutę, spyruoklės išsiplėtė.

„Neliesk virvutės“, – sakė jis.

Kodėl ne? Kas tada atsitiks?

Nuslydusi palei sieną moteris atsisėdo. Nuo betoninių grindų kilo drėgnas šaltis. Norėjosi rėkti, bet ji nepajėgė. Ramuma. Tyla.

O, kad būtų tiems, kuriems nerūpi, išstartus žodžius skyrusi mylimiems žmonėms.

Kitos išeities nėra. Liko tik juodu: ji ir nenumaldomas, galvą plėšiantis skausmas.

„Neliesk virvutės.“

Gal timptelėjus virvutę rutuliukas susitrauks, ir ji išsivaduos nuo gėlos.

Galvoje sukosi vis tos pačios mintys. Ar seniai ji čia? Dvi valandas? Aštuonias valandas? Dvidešimt minučių?

Jeigu tereikia patraukti virvutę, kodėl to nepadarius? Todėl, kad taip liepė tas psichopatas? O gal tai – tik žaidimo dalis? Gal jis nori pasižiūrėti, ar ji ištvėrs šį beprasmį skausmą? Ar patraukus virvutę šiame žaidime nutiks... įvyks kažkas siaubingo? Kas tada bus? Koks čia rutuliukas?

Taip, tai – žaidimas. Žiaurus žaidimas. Ir jai reikia žaisti. Skausmas nepakeliamas, gerklė tinsta, netrukus ji nebegalės kvėpuoti.

Pabandė surikti dar kartą, bet pasigirdo tik kuktelėjimas. O akys mirksėjo jau nebeišspausdamos nė ašarėlės.

Pirštais susirado tarp lūpų karančią virvutę. Ir nedrąsiai patraukė, kol virvutė įsitempė. Labai gailėjosi, kad daug ko ne-

padarė. Bet jei ir būtų gyvenusi pasiaukojamai, čia atsidūrusi būtų pasiėlgusi lygiai taip pat. Jai tik norėjosi gyventi. Gyventi bet kokia kaina. Tik tiek.

Ji truktelėjo virvutę.

*

Iš rutuliuko skylių iššovė adatos. Septynių centimetrų ilgio. Keturios pervėrė abu jos skruostus, trys – sinusus, dvi išlindusi pro nosies angas, ir dar pora – per smakrą. Dvi adatos perdūrė trachėją, viena – dešinę akį, kita – kairę. Kelios susmigo į galinę gomurio dalį ir pasiekė smegenis. Bet ne tai buvo tiesioginė mirties priežastis. Metalinis rutuliukas sukaustė judesius, todėl ji nepajėgė išspjauti iš žaizdų į burną plūstančio kraujo. Ir šis trachėja pateko į plaučius, dėl ko deguonies nebegaudama sustojo širdis. Patologas savo išvadose tai pavadins cerebrine hipoksija, t. y. deguonies nepakankamumu smegenims. Kitaip tariant, Borgnė Stem-Miurė prigėrė kraujyje.

2 skyrius

Apšviesta tamsa

Gruodžio 18 d.

Dienos trumpos. Lauke dar šviesu. Tik ne kambaryje, kuriame sukabinau savo iškarpas. Jame karaliauja amžina tamsa. Mano darbinės lempos apšviesti, nuo sienos iš nuotraukų žvelgia laimingi ir nieko blogo nenujaučiantys žmonės. Kvailėliai. Tiki, kad prieš akis lyg ramus laiko vandenynas plyti dar ilgas gyvenimas. Iš laikraščių iškarpiu visas graudžias šokiruotų šeimų istorijas ir kraują stingdančias detales apie rastus kūnus. Visada pasidžiaugiu nuotrauka,